

2014RGW83

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 23 juni 2014 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Drs. A.H.L. Kocken (voorzitter), drs. R.W. Krol (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), drs. F.H.W. Bekkers (GroenLinks) vanaf ca. 14.15 uur, mw.drs. U.P. Blom (PvdA), M.H.O Boer (SP), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere (PVV), Z. El Yassini (VVD), ir. G.T. Dorigo (D66), drs. P. Duquesnoy (SP), drs. J. Germs (VVD), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), drs. C. de Heer (ChristenUnie), J. Jacobs (PVV), W.J. Joustra (VVD), ing. D. Kiliç (PvdA), C. van Kranenburg (ChristenUnie), J. v.d. Lagemaat (SGP), T. van Oosterom (CDA), W. van der Steeg (PvdD), dr. I. Thonon (D66), drs. W.J. Ubaghs (PVV) alsmede C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: J. Fastl (GroenLinks),

1. Opening

De voorzitter, de heer Kocken, opent de vergadering met een woord van welkom. In het bijzonder verwelkomt hij de heer Boer,SP, als nieuw lid van de commissie RGW.

De heer Fastl heeft zich voor deze vergadering afgemeld.

Resultaten vrijwilligerswerk en burgerparticipatie in 2013

De heer Frans ter Maten, directeur van Landschap Erfgoed Utrecht, biedt een samenvatting aan van de resultaten van vrijwilligerswerk en burgerparticipatie van LEU in 2013. De provincie Utrecht ondersteunt LEU en geeft LEU een aantal taken w.o. de coördinatie, ondersteuning en stimulering van het vrijwilligerswerk.

In totaal werkten in de provincie Utrecht 9.335 mensen mee aan het behoud en de ontwikkeling van landschap en erfgoed. De maatschappelijke economische bijdrage van al deze vrijwilligers is enorm. Samen werkten ze in 2013 meer dan 645.643 uur. Dat komt, volgens de EU norm van € 22,5 per uur, neer op een kapitaalswaarde van 14,5 miljoen euro, bijna een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar.

Als symbool biedt de heer Ter Maten de voorzitter van deze commissie een koffertje aan.

Namens de commissie dankt de voorzitter de heer Ter Maten voor dit prachtige resultaat en wenst LEU veel succes met de werkzaamheden.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt doorgenomen en vastgesteld.

Mevrouw Blom had eerder gevraagd om de statenbrief ontwerp Natuurbeheerplan 2015 ter bespreking te agenderen, omdat eerder was toegezegd dat de commissie het nieuwe natuurbeheerplan rond de zomer zou ontvangen. Zij heeft inmiddels begrepen dat voorliggend document een tussenrapportage is en dat dit aan het eind van het jaar aan de orde zal komen. Mochten er in voorliggend plan nog zaken staan, waar de PvdA op wil terugkomen, dan zou dat ook aan het einde van het jaar mogelijk moeten zijn. Zij vraagt of dat mogelijk is.

Gedeputeerde Krol laat weten dat in de loop van dit jaar een integrale discussie zal worden gevoerd over het natuurbeheer. Dan is er ook gelegenheid om in de breedte in te gaan op het natuurbeheer. Hij heeft er geen bezwaar tegen wanneer er in die discussie ook opmerkingen over voorliggend ontwerp Natuurbeheerplan aan de orde komen. Aldus wordt besloten.

Inspreker de heer F. van Vliet inzake windmolens bij het Amsterdam-Rijnkanaal (zie agendapunt 14.11)

De heer Van Vliet leest een schriftelijke reactie voor die als bijlage aan dit verslag zal worden toegevoegd. Korthedshalve zij daarnaar verwezen.

De voorzitter geeft de commissie gelegenheid vragen te stellen aan de heer Van Vliet.

Mevrouw Hoek vraagt of de heer Van Vliet ook gaat inspreken bij de provincie Noord-Holland, wanneer de windmolenlinie langs het Amsterdam-Rijnkanaal zou worden doorgetrokken. De heer Van Vliet bevestigt dat in dat geval de provincie Noord-Holland zal worden aangesproken. Dat is nu nog niet aan de orde omdat daar nog geen windmolens zijn geprojecteerd.

Mevrouw Hoek vraagt hoe de inspreker de beantwoording van de vragen door de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit heeft ervaren. De heer Van Vliet heeft in de vorige vergadering geconstateerd dat mevrouw I. Thoral vele vragen niet kon beantwoorden. Zij gaf toen ook aan dat zij van een aantal onderwerp geen kennis had. Echter, wanneer er adviezen worden gegeven aan de provincie, dan had de ARK zich eerst in de materie moeten verdiepen alvorens een gebied aan te wijzen. Het is van groot belang dat de mooie natuur in het gebied niet teniet wordt gedaan door enorm grote windmolens.

Mevrouw Broere adviseert de heer Van Vliet contact op te nemen met prof.dr. Machiel Mulder van de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is voorstander van windmolens maar zegt ook dat subsidies voor wind- en zonne-energie geen positief milieueffect hebben en slecht zijn voor de elektriciteitsmarkt.

3. Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 19 mei 2014

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

4. Mededelingen

Gedeputeerde De Vries deelt mede dat hij wegens andere verplichtingen de vergadering na behandeling van de Voorjaarsnota zal verlaten.

5. Rondvraag

De heer V.d. Lagemaat deelt mede dat de SGP via de media heeft vernomen dat de gemeenten Veenendaal en Rhenen alsmede LTO-Noord pro forma bezwaar hebben ingediend tegen de aanwijzing door het kabinet van het Binnenveld als zijnde een Natura 2000 gebied. Voor zover bekend is er nog steeds geen overeenstemming met het rijk over de te nemen technische maatregelen die nodig zijn om tot het gewenste doel te komen. De SGP kan zich dan ook in dit bezwaar vinden. Delen GS de mening van de gemeenten Veenendaal en Rhenen? Zo ja, zijn ook GS bereid bezwaar in te dienen tegen het aanwijzingsbesluit Natura 2000 gebied, zoals vastgesteld door het kabinet inzake het Binnenveld, zijnde de Hel en de Blauwe Hel en het Gelderse deel?

Indien de te nemen technische maatregelen afgekeurd worden, dan zal het Griftpcil met ca. 20 cm. verhoogd moeten worden met alle consequenties van dien. Dat vindt de SGP onacceptabel. Hij vraagt ter zake naar de reactie van gedeputeerde Krol.

Gedeputeerde Krol memoreert dat EU-lid Nederland destijds het Binnenveld heeft aangedragen als Natura 2000 gebied, gezien de bijzondere kwaliteiten daarvan. Staatssecretaris Bleker heeft getracht die aanwijzing ongedaan te maken maar is daar niet in geslaagd. Dat betekent dat het Binnenveld met zijn specifieke kwaliteiten als Natura 2000 gebied niet meer ter discussie staat. Het gaat hier om een publiekrechtelijk besluit waartegen bezwaar kan worden gemaakt. Veenendaal en Rhenen hebben dat ook gedaan. Overigens hoopt spreker ook dat ze een zienswijze hebben ingediend, anders heeft hun bezwaar geen rechtskracht. De provincie Utrecht heeft er geen echt probleem mee dat het Binnenveld is aangewezen als Natura 2000 gebied. Wel heeft de provincie een probleem, net als het waterschap en de provincie Gelderland, met de maatregelen die voor dit gebied van kracht gaan worden. De natuurkwaliteiten zouden alleen maar bereikt kunnen worden door verhoging van het waterpeil in de Grift met 20 cm, met alle ellende van dien. Samen met het waterschap en de provincie Gelderland is er een alternatief plan ontworpen en dat is nu in procedure. Wanneer de definitieve aanwijzing gereed is, is er drie jaar tijd om tot een beheerplan te komen. De provincie Utrecht is van mening dat het beheerplan alleen maar kan bestaan uit de maatregelen uit het alternatieve plan. Daar wordt nu hard voor gevochten. De discussie moet zich wat hem betreft op de maatregelen concentreren. De maatregelen die de provincie Utrecht voorstaan, hebben een veel beter effect op de natuur en minder schade voor regio en aanwezige landbouw. De provincie is geenszins van plan medewerking te verlenen aan maatregelen die peilverhoging van de Grift met zich meebrengen. De gemeenten Veenendaal en Rhenen zeggen het iets anders: zolang zij niet zeker weten dat de juiste maatregelen worden getroffen, leggen zij de vinger op de aanwijzing in de vorm van een bezwaarschrift. Wat de provincie Utrecht is dat niet meer aan de orde.

Mevrouw Hoek vraagt of de commissie de presentatie kan ontvangen, die vorige week over de nieuwe Omgevingswet is gegeven. Op verzoek van de heer El Yassini zullen ook de links worden meegezonden. De heer Schoen zegt dit toe.

De heer Bekkers stelt een vraag over een muzikfestival dat begin juli in het Gagelbos, Noorderpark, wordt gehouden. GroenLinks vraagt zich af of het wel verstandig is een techno-dance-festival in de EHS te organiseren. SBB verdient daarmee, dat begrijpt GroenLinks ook wel, maar de vraag blijft of dit evenement schade toebrengt aan de EHS aldaar.

Gedeputeerde Krol begrijpt dat het gaat over het festival “Zomerkriebels” en dat vindt inderdaad deels in de EHS plaats. Op deze wijze kan SBB een deel van de beheerlasten terugverdienen. Het gaat hier niet om een bestemmingsplanwijziging. De PRV bepaling dat er een “nee tenzij” onderzoek moet plaatsvinden, is derhalve niet aan de orde. Het is een eenmalig evenement waarvoor de gemeente een vergunning verleent. Daardoor is artikel 4.11 van de PRV niet aan de orde. Het eigenlijke festivalterrein ligt op 850 tot 1200 meter van de rand van het stiltegebied zodat ook de PMV niet van toepassing is. De gemeente Utrecht heeft hiervoor een evenementenvergunning afgegeven. Ook SBB is als terreineigenaar akkoord. Spreker heeft begrepen dat SBB hierover nog contact zou opnemen met GroenLinks. Het gaat om een kort en eenmalig evenement waardoor hij ervan uit gaat dat de schade aan de aanwezige flora en fauna beperkt blijft en er vanuit provinciaal perspectief geen mogelijkheid is te interveniëren. Mocht dit evenement in het stiltegebied worden gehouden, dan was de PRV het instrument geweest om wel te interveniëren.

Mevrouw Blom vraagt concreet of dit festival al dan niet schade toebrengt. Mocht dit vaker gaan gebeuren, dan is het wel belangrijk te weten in hoeverre er schade wordt aangericht.

Gedeputeerde Krol legt uit dat de PRV niet van toepassing is omdat er geen bestemmingsplanwijziging plaatsvindt zodat een “nee tenzij” onderzoek niet nodig is. Vanuit RO perspectief is deze discussie afgekaart. Voorts zijn de verbodsbepalingen uit de PMV niet van toepassing. Wel is er een richtlijnbeepaling die inhoudt dat veel lawaai van buiten het stiltegebied via het interbestuurlijk toezicht achteraf door de provincie kan worden getoetst en of men zich wel aan de regels voor richtwaarden die in het stiltegebied gelden heeft gehouden. Mevrouw Blom mag ervan uit gaan dat de provincie Utrecht dat ook zal toetsen.

De heer V.d. Steeg vraagt of er in het kader van de Flora- en Faunawet bij het rijk ontheffing moet worden aangevraagd.

Gedeputeerde Krol laat weten ervan uit te gaan dat de gemeente zonodig een Flora- en Faunaontheffing bij het rijk gaat aanvragen. Ook dat is iets dat door de provincie zal worden getoetst.

De heer Germis verwijst naar de bestemmingsplanprocedure in Oudewater, met name het archeologisch beleid. Is het college van GS bekend met vertragingen in het vaststellen van het archeologisch beleid in de gemeente Oudewater? Hanteren GS naar alle gemeenten dezelfde beoordelingscriteria en zijn zij bereid in overleg te treden met het gemeentebestuur van Oudewater om voortgang van dit beleidsonderdeel te bespoedigen? Gedeputeerde Krol antwoordt dat, vanuit het perspectief van de RO, de provincie enkele plekken Archeologie als provinciaal belang heeft benoemd. Het gaat om de omgeving van Wijk bij Duurstede en de Limes. Alle overige plekken vallen onder het interbestuurlijktoezicht. Daar is de Monumentenwet 1988 van toepassing. Dat is in Oudewater en in Montfoort ook het geval. Gedeputeerde Pennarts is voor dit dossier verantwoordelijk en toetst of beide gemeenten voldoen aan de voorwaarden uit genoemde Monumentenwet. Daar waar nodig assisteert de provincie Oudewater om tot het gewenste beleid te komen. Voor het overige zal hij de vraag van de heer Germis doorgeven aan gedeputeerde Pennarts.

6. Termijnagenda

Geen bijzonderheden.

7. Statenvoorstel Voorjaarsnota 2014

De heer Boerkamp constateert diverse kortingen op het Provinciefonds en dit leidt o.a. tot een bezuiniging op het natuurbeheer. In het kader van natuurbeheer wordt eigenlijk altijd gesteld dat er te weinig middelen beschikbaar zijn. Hij mist in de Voorjaarsnota een onderbouwing van deze bezuiniging; waar verliest men in het natuurbeheer steken of betekent dit een verdere verplaatsing in de tijd? In de Voorjaarsnota staat expliciet dat

het natuurnetwerk niet volledig in 2027 kan worden afgerond, volgens de doelen uit het Akkoord van Utrecht. Dat roept de vraag op of er in die zin een aanpassing nodig is in het plafond van het Revolventend fonds.

Mevrouw Blom memoreert in het verlengde van de vraag van D66 dat de PvdA om die reden heeft voorgesteld punt 14.3 ter bespreking te agenderen. Daarover is inmiddels een afspraak gemaakt.

De heer De Heer leest op de pagina's 24 en 25 iets over de ombuigingen op de lange termijn. Hij vraagt naar de onderbouwing van GS waarom het Akkoord van Utrecht niet in 2027 kan worden gerealiseerd. Wordt alleen maar de fasering ingeleverd of ook de ambities? Ernstig vindt hij de passage over de ombuiging in het Bodem, Water en Wonen beleid. De vraag is wat er met de laatste 2 zinnen wordt bedoeld. De prioriteiten gaan evenredig met de ombuiging naar beneden en de prioriteiten leefkwaliteit stedelijk gebied, waterveiligheid en zoetwatervoorziening worden met name genoemd. Hij vraagt om een onderbouwing waarom er op die beleidsvelden wordt bezuinigd. Hij memoreert dat het Delta programma er aan komt met vele maatregelen op het gebied van zoetwatervoorziening en waterveiligheid. In de commissie MME heeft hij gevraagd naar de argumentatie inzake de ombuiging leefkwaliteit stedelijk gebied aangezien er op het gebied van de luchtkwaliteit een grote inspanning nodig is. Op dat moment was gedeputeerde De Vries niet aanwezig, vandaar dat hij nu deze vraag stelt.

Van de collega's in Overijssel is er een toekomstverkenning binnengekomen voor binnensteden. Ook de provincie Utrecht is met veel beleidsvelden bezig die een binnenstad raken: wonen en binnenstedelijke vernieuwing, kantoren- en winkelleegstand, het voorkomen van hittestress en bereikbaarheid. De ChristenUnie doet bij de behandeling van de Voorjaarsnota de suggestie om als provincie Utrecht een vergelijkbare verkenning op te stellen voor alle gemeenten die met die vraagstukken geconfronteerd worden. Dat past z.i. bij de verbindende rol die de provincie op zich kan nemen. Voor iedere fractie is een exemplaar van de Overijsselse visie besteld en die zal nog voor de komende PS-vergadering aan de fracties worden doorgegeven.

De heer Boerkamp suggereert deze visie digitaal naar de fracties toe te sturen.

De heer Van de Lagemaat sluit zich aan bij de inbreng van mevrouw Blom.

Mevrouw Hoek verwijst naar punt 1.5.1 waar wordt aangegeven dat in april dit jaar een nieuw voorbereidingsbesluit is genomen, betrekking hebbend op windenergie Lage Weide, waarmee voor gemeente en provincie een zorgvuldige voorbereidingsprocedure mogelijk wordt. Bekend is dat de gemeente Utrecht tegenstander is van de locatie Lage Weide. Het proces ligt nu stil. Zij vraagt of in de oplegnotitie voor de behandeling in PS de actuele stand van zaken kan worden geschetst en hoe daarmee wordt omgegaan.

De voorzitter antwoordt dat dit punt geagendeerd is voor deze vergadering. De gedeputeerde had reeds aangegeven dat hij een update van de laatste stand van zaken zou doorgeven.

Gedeputeerde De Vries komt terug op de vragen van de ChristenUnie, o.a. over de bezuinigingen in het BWM beleid. De bezuiniging op Wonen is bekend en is reeds uitvoerig in de commissie RGW aan de orde geweest. Wat betreft Bodem en Water zijn er wettelijke taken, die binnen het programma worden geborgd; daar wordt niet aan gesleuteld. Wel is afgesproken dat intensiveringen van dit beleid uit de programma's die er over gaan moeten worden bekostigd. Als voorbeeld noemt hij bodemsanering. Dat is een wettelijke taak en die valt binnen het BWM beleid. Echter, een intensiveringslag moet uit een bestaand programma volgen.

In het collegeprogramma is afgesproken dat er in deze periode geen kop op het milieubeleid wordt gezet. Dat betekent dat intensivering van dat beleid niet erg voor de hand ligt. De bezuinigingen komen voort uit de gedachte dat er provinciebreed moeten worden bezuinigd en uit het feit dat er nog geen middelen zijn vastgelegd die tot verplichtingen leiden. Daardoor konden deze in de bezuinigingsopgave worden meegenomen.

Gevraagd werd ook in het Utrechtse een verkenning naar hittestress uit te voeren naar Overijssels voorbeeld. Spreker staat daar welwillend tegenover maar doet dienaangaande nog geen toezegging. Eerst wil hij kennisnemen van de Overijsselse visie op dat punt en de (financiële) gevolgen daarvan.

De heer De Heer vraagt hoe de bezuinigingen te rijmen zijn wanneer er bij de Deltabesluiten ingrijpende veranderingen c.q. grotere opgaven met meer kosten aan de orde zouden zijn; hoe moeten deze bekostigd worden? Hij heeft begrip voor bezuinigingen op leefkwaliteit en meekoppelkansen met het Deltaprogramma.

Echter, zoetwatervoorziening en waterveiligheid passen in het Deltaprogramma en nog niet bekend is hoe de Deltabesluiten er uit zullen zien. Vorig jaar vroeg de ChristenUnie of reeds op het Deltaprogramma kon worden geanticipeerd maar toen liet de gedeputeerde weten dat hij daar geen voorstander van was omdat de opgave nog niet duidelijk was. Ook nu is de opgave nog steeds niet duidelijk maar wordt er wel bezuinigd op het budget.

Gedeputeerde De Vries wijst op het Deltafonds, het instrument van het rijk waarmee de middelen beschikbaar komen om de waterveiligheid en de zoetwatervoorziening te kunnen waarborgen. Over de verdeling van dit fonds is dispuut gaande tussen de waterschappen, de provincies en de gemeenten. De waterschappen zetten sterk in op de waterveiligheid, bv dijkverzwaring, terwijl de provincies ook aansturen op meerlaagse veiligheid, zoetwaterwinning e.d. Het volledige Deltaprogramma zal op de derde dinsdag van september inzichtelijk worden.

Gedeputeerde Krol komt terug op de vraag van D66 over de bezuinigingen op natuur/natuurbeheer. Er was vorig jaar een plusbedrag van exact dezelfde omvang. Die is nu teruggebracht. Vorig jaar was de gedachte dat het Akkoord van Utrecht in gezamenlijkheid zou worden uitgevoerd. Voorliggende tekst bedoelt te zeggen dat de ambitie ongewijzigd blijft. Het akkoord heeft draagvlak en de internationale natuuropgave heeft prioriteit nr 1; die wordt gerealiseerd. Tegelijkertijd dient men zich te realiseren dat, wanneer het budget met 3,1 miljoen euro per jaar structureel wordt verminderd, dat ergens in het programma consequenties heeft. In het AVP programma zullen in de komende jaren ook meevallers zitten. Dat kan betekenen dat er in 2027 iets meer tijd nodig is. De vraag was of dan ook de afbouw van het Revolverend Fonds iets verder in de tijd moet worden gezet. Dat lijkt hem een verstandige suggestie. Hij zegt toe dat GS zich zullen beraden of de afbouw van dit Fonds kan worden verlengd naar 2028 of 2029, gelijk lopend met de ambities ter zake.

8. Statenbrief advies onafhankelijk Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) door mevrouw Ingeborg Thoral, betrekking hebbend op de kernrandzones.

Mevrouw Thoral licht bijgevoegde statenbrief met daarin haar advies uitvoerig toe. De provincie heeft ten aanzien van de kernrandzones het beleid opgesteld om kleinschalige rode ontwikkelingen toe te staan en daarmee de kwaliteit in kernranden te bevorderen. Zij vindt dat een uitstekend doel. Zij ondersteunt dit beleid en adviseert dit beleid verder vorm te geven en gemeenten behendig aan te laten haken.

Haar rapport bestaat uit een drietal delen, nl. observaties, haar visie en haar aanbevelingen.

Een belangrijke observatie is dat het huidige beleid al veel teweeg heeft gebracht. Toch onderkent zij een spanningsveld. Gemeenten zien vooral ruimte om stedelijke ontwikkelingen in kernrandzones toe te laten terwijl de provincie graag een kwaliteitsslag wil. Dat laatste is ook haar ambitie. Zij heeft voorts criteria voor ruimtelijke kwaliteit opgesteld en zo hoopt zij de kernrandvisie meer handen en voeten te kunnen geven.

Samen met studenten van de Universiteit Wageningen heeft zij voor de gemeente Montfoort een dergelijke kernrandvisie verder uitgewerkt. Zij beveelt de provincie Utrecht aan in ieder geval met één pilot te starten, wellicht met meerdere pilots, en samen met gemeenten op te trekken in het opstellen van kernrandvisies. Het is goed gemeenten te steunen en te faciliteren, immers, de provincie vraagt veel. Gemeenten hebben vele prioriteiten en een kernrandzone vraagt organisatorisch en inhoudelijk de nodige inspanning. Expertise is in gemeenten niet altijd meer voorhanden. Loslaten en gemeenten de ruimte bieden kan alleen vanuit een stevige basis maar de deur kan op een kier komen te staan waardoor ongewenste ontwikkelingen gemakkelijker door gang zouden kunnen vinden. De provincie en de gemeenten moeten goed weten wat ze willen en pas dan is het mogelijk initiatiefnemers goed te faciliteren.

Zij ziet dat kwaliteit en gebruik in de kernranden in de loop der jaren helaas hebben ingeboet ondanks dat het rode contourenbeleid in Utrecht consistent en helder is. Daarmee kon een ongebreidelde aantasting helaas niet worden voorkomen.

De voorzitter geeft de commissieleden gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw Bom dankt voor het advies waarmee de PvdA grotendeels kan instemmen. In de aanbevelingen van de ARK komt naar voren dat de provincie moet blijven investeren maar dat niet moet worden verwacht dat de gemeenten op dit vlak veel zullen ondernemen, ook omdat gemeenten onvoldoende expertise en kracht in huis hebben. Ook wordt de suggestie gedaan een pilot in een gemeente te zoeken. De PvdA vindt dat wat beperkt, daar het in dat geval slechts om een gemeente gaat die het goed doet. Beter is het iets te organiseren waardoor

meerdere gemeenten tegelijkertijd gaan begrijpen dat kernrandzonebeleid belangrijk is voor hun ruimtelijke kwaliteit.

Mevrouw Thoral ondersteunt dit. Het is belangrijk dat er een breder debat wordt gevoerd. Een van haar andere aanbevelingen is dat de provincie ook een kansenraam maakt. Daarmee worden de kansen in de verschillende kernrandzones inzichtelijk gemaakt en dit kan voeding en inspiratie opleveren. Een kernrand is ook vaak van meerdere gemeenten. Het is juist dat één pilot onvoldoende is. Hier gaat de wet van de kleine stapjes op. Van een pilot wordt geleerd en die kennis kan vervolgens naar andere partijen worden geëxploiteerd.

De heer De Heer vraagt of het kansenraam betrekking heeft op de grootste mogelijkheden of om het in kaart brengen van de meest verrommelde plekken. In het advies wordt gepleit voor uitlokking. Zijn er voorbeelden van gemeenten die aan uitlokking doen? Is Vianen bv. een goed voorbeeld of een minder goed voorbeeld?

Mevrouw Thoral deelt mede dat zij in samenwerking met anderen werkt aan het opstellen van een inspiratiegids kernrandzones. Het is haar gebleken dat kernrandzoneontwikkeling en een kernrandzonevisie in feite een compleet nieuw fenomeen zijn, met name wat betreft het schaalniveau. Het gaat hier om het uitbouwen van een nieuwe ontwikkeling. Voorts is het een onderzoek waard waar men zich in het kansenraam op gaat focussen. In de kernranden zijn h.i. twee fenomenen waarneembaar: aan de ene kant is temporisering nodig om bestaande kwaliteiten zoveel mogelijk te behouden, aan de andere kant is er ruimte voor acceleratie en ontwikkeling. In dat geval kunnen initiatiefnemers worden uitgenodigd om met goede uitwerkingen te komen. Het focussen op verrommelde plekken heeft inderdaad prioriteit, zij het dat wel het provinciale schaalniveau in acht moet worden genomen. Zo kunnen er gemeenschappelijke opgaven worden gedefinieerd waar verschillende gemeenten elkaar in kunnen treffen. Zo is gebleken dat het goed is dat Utrecht en De Bilt over gemeenschappelijke opgaven nadenken, juist in het uitloopgebied voor de stedelingen. Dat biedt kansen.

De heer Thonon begrijpt dat veel gemeenten de kernrandzone vooral als een kans zien om stedelijke ontwikkelingen in gang te zetten die vroeger niet mogelijk waren. De vraag is of de provincie dienaangaande voldoende tegenwicht biedt. Is het nuttig dat de provincie op andere plekken de verrommeling gaat aanpakken, in de vorm van saneren, zonder stedelijke ontwikkelingen toe te staan?

Mevrouw Thoral kan deze vraag niet strikt met ja of nee beantwoorden. In de huidige tijd veranderen posities van overheden. Zo wil de provincie meer loslaten maar dat heeft wel consequenties. Wanneer er in het verleden een strenge regie op kwaliteit werd gevoerd, dan betekent het meer loslaten een grotere afhankelijkheid van de kunde van de andere partij. Het is een feit dat er gesneden is in ambtelijke apparaten en dat veel expertise niet meer beschikbaar is. Dat bemoeilijkt het gesprek omdat de ontvanger minder onderlegd is. Dat vraagt wel om investeren en dat is hard nodig, vooral omdat de provincie kwaliteit in de kernrandzones centraal stelt. Op de tweede vraag van D66 licht zij toe dat er financiële en economische motoren nodig zijn om de kwaliteit in de kernrandzones op gang te brengen. Er is minder geld beschikbaar en dat betekent dat er kansen worden gepakt en meegelift op initiatieven. Er moet voor worden gezorgd dat kwaliteit onlosmakelijk onderdeel wordt van die ontwikkeling. Dat biedt speelruimte. Wellicht kan men in de kernrandzone de ambitie niet altijd hoog stellen, misschien gaat het uitsluitend om een goede groene inpassing maar daarmee kunnen de bewoners en de recreant ook een fraai beeld meekrijgen. Het kan ook gaan om het vergroten van het recreatieve padennetwerk. Nadrukkelijk stelt zij dat ieder stapje loont en daar vraagt zij aandacht voor. Het gaat in dit kader om een raamwerk en om hetgeen in dat raamwerk kan worden versterkt en wat een individu aan het geheel kan toevoegen.

De heer Duquesnoy begrijpt dat expertise in gemeenten aan het verdwijnen is en dat gemeenten vaak andere prioriteiten hebben dan focussen op de kernrandzone. Het is belangrijk dat de provincie daar stevig in gaat staan en pas later gaat loslaten. Zijn vraag is wanneer de provincie kan loslaten. Hebben die gemeenten dan weer die expertise in huis gehaald of worden gemeenten door de provincie met expertise ondersteund?

Voorts vraagt hij waarom de stadslandbouw niet voor komt in de notitie van mevrouw Thoral.

Mevrouw Thoral noemt stadslandbouw een interessant fenomeen. Zij is daar in dit verband niet op ingegaan omdat dit een en ander veel complexer zou gaan maken. Het past bij het huidige bewustzijn dat de voedselproductie dichterbij moet gaan plaatsvinden en dat daar op kleine schaal een bijdrage aan kan worden geleverd. Het is juist dat de stadslandbouw in de kernrandzones een plek kan krijgen. Overigens kan stadslandbouw niet veel geld genereren; ook om die reden heeft zij dit niet meegenomen.

De investering van de provincie zit vooral in de fase van het opstellen van de kernrandvisie. Dat is een overkoepelend document met ambities op basis waarvan initiatiefnemers kunnen worden uitgenodigd gewenste ontwikkelingen in gang te zetten. De provincie heeft een hoger schaalniveau, heeft eigen ambities maar kan het totale speelveld beter overzien. Daardoor kan de provincie de her en der opgedane kennis breed delen. Dat heeft tot gevolg dat niet iedere gemeente het wiel hoeft uit te vinden waardoor een versnellingsslag kan gaan ontstaan. Overigens kan ook een erfconsulent of een externe partij, door de provincie in dienst genomen, op een ander schaalniveau de ambities met ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone richting initiatiefnemers overdragen. Op al deze manier kan een gemeente een stapje verder komen met de ontwikkeling van een kernrandvisie.

Mevrouw Hoek vraagt of mevrouw Thoral in haar advies over kernrandzones rekening heeft gehouden met de invloeden van de nieuwe Omgevingswet.

Mevrouw Thoral vindt dit een hele goede vraag; zij heeft hier nog niet over nagedacht. Wel heeft zij de ARK van Zuid-Holland gevraagd naar een overlappend thema om de expertise zo een versnelling te geven in beide provincies. De kernrandzone is het overlappende thema. De rijksadviseur heeft zij nog niet over dit onderwerp gesproken. Zij is het met mevrouw Hoek eens dat het advies over kernrandzones moet aansluiten bij de nieuwe Omgevingswet.

Mevrouw Hoek signaleert dat een kernrandzone niet bij een gemeente ophoudt maar meerdere gemeenten of provincies kan omvatten. Zij weet van watergangen die er aan de ene oever heel goed uit zien terwijl de oever aan de andere zijde, in een andere provincie, een verrommeld aanzien heeft. Het zou goed zijn de kernrandzonevisie ook door te trekken naar de buurprovincies van Utrecht.

Mevrouw Thoral vindt dit een hele zinvolle opmerking.

De heer Westerlaken sluit zich aan bij de opmerkingen van de SP en 50Plus. Mevrouw Thoral schetste dat gemeenten minder sterk zijn dan de provincie. Echter, in de aanbevelingen komt niet naar voren hoe dat kan worden opgelost. Is er een richting aan te geven hoe het krachtsverschil tussen een gemeente en de provincie, als het gaat om de ontwikkeling van kernrandzones in de experimenteerfase, gelijkwaardiger kan worden.

Mevrouw Thoral geeft aan dat zij onderdelen, die in haar notitie worden gemist, nu niet kan uitdiepen. De verdiepingsslag heeft zij met name op de inhoud gedaan, echter, het is veel meer dan dat. Het is ook een organisatorisch vraagstuk dat betrekking heeft op vele andere thema's.

De heer Joustra verwijst naar pag. 22 waar wordt gesteld dat de taak van de provincie is om helder te zijn over haar doelen om een kwaliteitslag in de kernranden te maken. Zijn vraag is of dit beleid ertoe kan leiden dat iemand op de Houtense Vlakte een aanschrijving van de gemeente ontvangt om zijn schuurtje groen te schilderen. Is kwaliteit dan een eufemisme voor overheidsdwang? Voor wie is dit belangrijk? Is de verrommeling een klacht van de binnenstedelijke elite die in het weekend wil recreëren?

Mevrouw Thoral begrijpt dat de vraag van de heer Joustra in feite is: voor wie wordt dit gedaan? Zij heeft daar in dit stuk de nodige aandacht aan besteed. Dit wordt gedaan voor de burger die in de provincie Utrecht woont. Als er iets goed wordt gerealiseerd, waar mensen blij van worden, dan is dat positief voor het provinciaal niveau, voor een gemeente en de burger zelf.

De heer Joustra memoreert dat er destijds langs de A2 richting Amsterdam, voordat Leidsche Rijn werd gebouwd, een hokje met een koe geplaatst was. Hij kan zich herinneren dat alle mensen die dit passeerden dit een hele leuke verrommeling vonden.

Mevrouw Thoral is het ermee eens dat verrommeling niet per definitie een negatief aspect hoeft te zijn, echter, in een compleet netwerk kunnen cruciale schakels in een weefsel worden verbeterd omdat daar veel mensen, of plant en dier, baat bij hebben. Het gaat haar erom het hoge belang te koppelen aan het individueel initiatief.

De voorzitter geeft de commissieleden vervolgens gelegenheid vragen aan GS te stellen.

De heer De Heer merkt op dat de kernrandvisie van Vianen in voorliggend stuk te abstract genoemd. Wat gaat de provincie aan deze gemeente vragen? Moet de gemeente zijn huiswerk overdoen? Voorts is zijn vraag of de provincie het plan heeft daadwerkelijk een kansenraam op te stellen. In de Groene Hart rapportage gaat het

veelal over kwaliteitsplannen, ontwikkelingsprincipes en uitnodigingsplanologie. Deze termen komen ook terug in het advies over de kernrandzones. Hebben Noord-Holland en Zuid-Holland voor de kernrandzones een vergelijkbaar beleid? Zo ja, kan er dan een gezamenlijk inspiratieboek worden ontwikkeld en voor het Groene Hart een breed kansenraam worden opgesteld?

De heer Thonon vraagt wat het college van GS gaat doen met het advies van de ARK om gemeenten met kernrandenbeleid onderling te helpen delen met best practices, temeer daar geconstateerd werd dat nogal wat kennis bij gemeenten is weggevloeid. Welke ervaring hebben GS tot nog toe met het kernrandenbeleid? Het kernrandenbeleid werd meer dan een jaar geleden geïntroduceerd in de PRS. D66 is van oordeel dat hier het principe “Voor wat, hoort wat” van toepassing is. Ook van de ARK begreep hij tussen de regels door dat de kernrandvisie door gemeenten wel eens als “schaamlap” wordt gebruikt om een rode ontwikkeling mogelijk te maken die een gemeente altijd al wilde. Wordt de visie echt aangepakt om de verrommeling van het landschap aan te pakken en deze op een hoger niveau te brengen?

De heer Bekkers brengt het volgende naar voren:

- Op pag. 11 brengt de ARK naar voren dat diverse gemeenten in het kader van de kernrandzone vooral geïnteresseerd zijn in de vraag hoeveel extra er gebouwd kan worden. Welke strategie hanteert het college om die gemeenten ervan te overtuigen dat het hier gaat om een impuls voor kwaliteit en niet om een mogelijkheid voor extra bebouwing? Kennelijk is daarvoor een mentaliteitsverandering nodig.
- Op pag. 19 geeft de ARK aan dat de visie zich ruim terug zal betalen. Hoe gaan GS dat richting gemeenten hardmaken?
- Regelmatig komt het voor dat de ruimtelijke aspecten niet altijd in het ruimtelijk domein bij de afweging mogen worden betrokken. Zo ook hier de investering die gevraagd wordt in kwaliteit versus de ruimtelijke afweging. Hij vraagt om uitleg waar dit in de Wet op de RO op struikelt en of de integratieslag van de Omgevingswet wellicht kansen biedt om een soepeler regelgeving te verkrijgen voor het verbinden van ruimtelijke opgaven met maatschappelijke opgaven of wensen.

De heer V.d. Lagemaat onderschrijft dat GS aandacht moeten blijven besteden aan de verbetering van de kernrandzones. Voorts vraagt hij hoe GS de aanbeveling ten aanzien van de pilot in een gemeente handen en voeten gaa geven. Blijft het bij één gemeente of zijn er ook twee of drie gemeenten met een pilot mogelijk?

Mevrouw Broere begrijpt dat GS het advies hebben overgenomen om een voorbeeldgemeente te nemen, zodat andere gemeenten kunnen volgen. Tijdens het werkbezoek bleek dat ontsnippering en het tegengaan van verrommeling in de kernrand een kwestie van hele lange adem is, mogelijk duurt dit vele jaren. Wachten de andere gemeenten daar dan op, als het gaat om een voorbeeldfunctie? Hoe worden gemeenten tijdens dit proces bij ontwikkelingen betrokke?. Moet de provincie niet een voortrekkersrol vervullen zoals door de ARK wordt bepleit? Wellicht duurt het wel 25 jaar voordat successen van een voorbeeldgemeente zichtbaar worden.

De heer Westerlaken memoreert dat het CDA bij de behandeling van de PRS liet weten dat voorkomen moet worden het “rupsje nooit genoeg gedrag” te stimuleren, als het gaat om de kernrandzones. Ook de ARK stelt dat vast. Het lijkt erop alsof het “rupsje nooit genoeg gedrag” wordt gefaciliteerd. Dat wordt al op verschillende plekken zichtbaar. Gemeenten zijn geneigd te onderzoeken waar zij zich verder kunnen gaan ontwikkelen terwijl de provincie met het ruimtelijk beleid in de hand de taak heeft duidelijk en helder aan te geven tot waar dat kan en op welke wijze dat kan. Probleem in deze discussie is dat het gaat over ruimtelijke kwaliteit; dat begrip wordt in gemeenten verschillend beleefd. Dat maakt het lastig om kernrandzone discussies te structureren en te sturen. Meestal komt het er dan op neer wie de meeste macht en doorzettingskracht heeft om iets te bepalen. Het CDA is blij met dit advies dat ter kennisneming aan de commissie wordt voorgelegd. Het CDA wil het college meegeven dat in de discussies met gemeenten de rol van de provincie nauwlettend in het oog moet worden gehouden. Immers, de provincie bepaalt de ruimtelijke ordening. De vrees is dat kernrandzone discussies “rupsje nooit genoeg discussies” kunnen gaan worden.

De heer Joustra vraagt in hoeverre het beleid van kernrandzones het beleid ten aanzien van Recreatie om de stad overlapt; wordt er dubbel werk gedaan?

De heer Duquesnoy vraagt op welke wijze de provincie gemeenten, die ontwikkelingen in kernrandzones gaan opstarten, op tijd gaat benaderen. Hij heeft een goede suggestie voor een voorbeeldgemeente, nl. de kernrandzone van Soesterberg-noord.

Gedeputeerde Krol beaamt dat gemeenten bij de vaststelling van de PRS en PRV hebben laten weten dat zij het rode contour instrument van de provincie Utrecht als inflexibel ervaren. Gemeenten hebben gepleit voor aanpassing van dat instrument, om zo meer flexibiliteit in de contour te bewerkstelligen. Daar zijn de kernrandzones vandaan gekomen. De bepalingen ten aanzien van de kernrandzones zijn opgenomen in de PRS en in de PRV. Ieder gemeente kan een kernrandzone ontwikkeling opstellen voor de verbetering van een gebied. Dat kan vervolgens worden getoetst en beoordeeld, ongeacht of de gemeente al dan niet een pilotfunctie heeft. Wel constateert spreker een verschil in de afgelopen jaren tussen gemeenten die kernrandzones primair als een verplichting ervaren van de provincie en vooral focussen op rode uitbreiding en gemeenten die belang hechten aan kwaliteitsverbetering van hun kernrandzone. De eerst genoemde gemeenten hanteren z.i. oude ruimtelijke ordening en zitten op het verkeerde spoor, nl. uitgaan van de gedachte dat er altijd groei zou zijn. Dat is in de ruimtelijke ordening van de provincie Utrecht niet meer het geval. Het is juist dat een aantal gemeenten nog steeds uitgaat van de oude ruimtelijke ordening. Wanneer een kernrandzonevisie slechts een schaamlap is voor ongewenste rode ontwikkelingen, dan past dat niet in het beleid zoals dat in PRS en PRS is geformuleerd en zullen GS daar niet aan meewerken. Een en ander heeft inderdaad iets te maken met het kennisniveau in gemeenten. Geconstateerd moet worden dat gemeenten zich in de komende jaren vooral gaan specialiseren op het sociale domein. Het fysieke domein komt daardoor in het gedrang en is in gemeenten veelal weggeorganiseerd. Steeds meer wordt gekeken naar de regisseur van het fysieke domein, nl. de provincie. De provincie heeft een verantwoordelijkheid ten aanzien van de gebiedsgemeentegrensoverschrijdende ruimtelijke ordeningsvraagstukken. Vastgesteld wordt dat de provincie niet op de stoel van gemeenten kan en wil gaan zitten. De heer Lugtmeijer heeft met de kwaliteitsgidsen Utrechtse Landschappen vrijwel alle gemeenten bezocht. Ook tijdens landschapscafés wordt het thema ruimtelijke kwaliteit belicht.

De ChristenUnie stelde een vraag over Vianen. Vianen heeft een visie op de kernrandzone ingeleverd maar deze voldoet nog niet om de daar gewenste rode ontwikkeling mogelijk te maken. Ambtelijk en bestuurlijk wordt daarover verder gesproken. Gevraagd werd naar ruimtelijke kwaliteit en de kanskaart in relatie tot het Groene Hart. De provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht hebben een ARK en zij hebben intensief onderling contact. Nagedacht wordt over de versterking van de kwaliteit van het Groene Hart en de ontwikkeling van een kwaliteitsinstrument om dat te bewerkstelligen. Dat gaat verder dan kernrandzones. Zo worden er op het Eiland van Schalkwijk onder randvoorwaarden ontwikkelingen toegestaan, mits er sprake is van een duidelijke kwaliteitsverbetering.

Op vragen van GroenLinks geeft gedeputeerde Krol aan dat de Wet op de RO niet ruimtelijke aspecten niet meeweegt. GroenLinks verwacht het nodige van de overgang naar de Omgevingswet en spreker onderschrijft dat. Schriftelijk zal hij de vraag beantwoorden om de belemmeringen in de huidige Wro in beeld te brengen als het gaat om het meenemen van andere maatschappelijke vraagstukken.

Op vragen van de PVV antwoordt gedeputeerde Krol dat er een ruimtelijk actieprogramma Pilot over kernrandzones is opgesteld. Met gemeenten wordt gesproken over een pilotgemeente voor deze ontwikkeling. Het is niet de bedoeling dat iedereen wacht tot die pilot er is. Het is de bedoeling dat enkele gemeenten mogelijkheden en onmogelijkheden gaan uitwisselen. Daarnaast kan, binnen de voorwaarden van de PRS/PRV, iedere gemeente een eigen kernrandzonevisie opstellen. De provincie is bereid dat te ondersteunen maar ook de pilots zullen een extra hulpinstrument zijn. Het is dus beslist niet de bedoeling dat gemeenten op de pilot gaan wachten.

Het CDA sprak van “rupsje nooit genoeg”, een term die destijds door Ad Melkert in de politiek werd geïntroduceerd. Overigens is niet iedere gemeente een “rupsje nooit genoeg”. Wel wil een aantal gemeenten het instrument van de kernrandzone eenzijdig inzetten, om buiten de rode contour primair een woonwijk mogelijk te maken. Echter, GS zullen dat niet toestaan.

Het beleid ten aanzien van de kernrandzones en Roods heeft geen echte overlapping. De gebieden van gemeenten buiten de rode contour zijn kernrandzones in de optiek van de provincie. De Roods gebieden komt uitsluitend voor rondom de steden Utrecht en voor een deel rondom Amersfoort.

De voorzitter dankt mevrouw Thoral voor haar inbreng en rondt de discussie over dit agendapunt af.

9. Statenbrief concept ontwerp PRS 2013-2028

De voorzitter geeft eerst het woord aan de inspreker.

De heer drs. C.J. Sakko, voorzitter bewonersplatform Buren van Lage Weide, leest een notitie voor die als bijlage aan het verslag van deze vergadering wordt toegevoegd.

De voorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van vragen.

Ter nuancering wijst de heer Bekkers erop dat er in de stad Utrecht ook groot draagvlak is voor de windmolenlocatie Lage Weide; veel mensen zijn daarvan voorstander. De inspreker uitte kritiek op zijn plek in de besluitvorming. Tegelijkertijd heeft de plek van de burger in de besluitvorming er wel toe geleid dat de gemeenteraad deze locatie niet heeft goedgekeurd. Spreker heeft ook begrepen dat het in de samenwerking tussen de groepen bewoners die voorstander en tegenstander zijn van de windmolenlocatie Lage Weide, er niet altijd constructief aan toe gaat. Zodra de pro groep een initiatief neemt, lijkt er een anti campagne van start te gaan. Er wordt niet vanuit gezamenlijke ambities voor duurzame energie samengewerkt. De heer Sakko heeft kritiek op de besluitvorming. De heer Bekkers vraagt of de heer Sakko ook kritiek kan hebben op de rol van de onderlinge burgers die samenwerken.

Wat betreft de claim van de heer Sakko op geluidsproductie vraagt de heer Bekkers of de heer Sakko ontkent dat de eisen, die de gemeente Utrecht stelt aan de geluidsproductie, één van de strengste zijn van Nederland en erop neerkomen dat het windpark dag en nacht naar achtergrondgeluid wordt teruggeregeld. Dat houdt in dat het windpark wordt genormeerd op het geluid op de stilste 5% van de tijd in de stilste omliggende wijk.

De heer Ubaghs vraagt waar de bewoners, die voorstander zijn van de windenergielocatie Lage Weide, eigenlijk wonen. In ieder geval niet in de buurt van Lage Weide.

De heer Bekkers antwoordt dat de voorstanders van de windenergielocatie Lage Weide overal in de stad wonen, maar zeker ook in de buurt van Lage Weide. Een groot deel van de risicodragende bewoners woont zelfs dicht bij Lage Weide. Uit het Kiescompas onderzoek, een representatief onderzoek, bleek 65% voorstander van deze locatie te zijn.

De heer Ubaghs beschikt over andere gegevens dan de heer Bekkers. De heer Bekkers acht dit zeer waarschijnlijk.

De heer Thonon begrijpt dat de inspreker naar een positieve besluitvorming toe wil. In de gemeente Utrecht is volgens de heer Sakko een aantal zaken in de besluitvorming mis gegaan. Hij vraagt of de heer Sakko de provincie van tips kan voorzien om positieve besluitvorming te bereiken. Waar kan de provincie van leren?

De heer Kilic begrijpt dat de heer Sakko voorstander is van duurzame energie. Welke duurzame oplossingen, buiten windenergie om, zijn er volgens de heer Sakko en het Bewonersplatform voorhanden?

De heer Sakko zet uiteen dat hij zich niet herkent in de woorden van GroenLinks waarin kritiek werd geuit op de rol van de Buren van Lage Weide. Het proces heeft drie jaar geduurd. Veelvuldig heeft hij gesproken met de wethouder en de gemeenteraadsfracties. Echter, bij voorbaat was het procesmodel dat het zou doorgaan maar dat er slechts drie strepen naar rechts of naar links kon worden uitgeweken. Hij heeft een andere opvatting van een democratisch proces. Het gezamenlijk ingaan van een democratisch proces vraagt om interactie: wie bent u? Hoe denkt u over duurzaamheid? Wat is er mogelijk? Kunnen er opties worden vergeleken? Dit zijn ook tips om tot een positief proces te komen. Inmiddels wordt merkbaar dat er een ander proces aan het ontstaan is nu de raad heeft besloten de windmolenlocatie Lage Weide van de hand te wijzen. Nu komt er een stadsgesprek tot stand over duurzame alternatieven.

Spreker meent dat er een te innige band was tussen de wethouder en EnergieU over de uitvoering van het plan. Daar is veelvuldig over gesproken maar De Buren van Lage Weide werden noodgedwongen in de rol gezet van ageren. Met zo'n beperkte rol wilde het bewonersplatform niet in het klankbordproces participeren. Om die reden werd aan het einde van het klankbordproces besloten dat het voorstel niet aan de Buren van Lage Weide zou worden voorgelegd terwijl dit in de wijk de grootste organisatie is met geregistreerde bewoners en ondernemers, nl. 2100.

Er is wel degelijk getracht een constructieve dialoog te starten. Heel vaak is gesproken met EnergieU en de wethouder over de vraag of het anders kon. Echter, de variant was slechts drie strepen naar rechts of drie strepen naar links maar het gaat wel door.

Opmerkingen zijn er gemaakt over het geluid. Spreker verwijst ter zake naar het geluidsrapport van Peuts over het laag frequent geluid in de wijk Zuilen en de wijze waarop dat geluid is gemeten, te midden van achtergrondgeluid. De discussie over geluid loopt al heel lang. Er is een milieugroep Zuilen die zich al jaren druk maakt over dat geluid. De Buren van Lage Weide staan op het standpunt dat deze windmolens aantoonbaar bijdragen aan een stapeling van geluidsoverlast te midden van andere omgevingsgeluiden.

Spreker herhaalt dat het model van besluitvorming niet recht deed aan het democratisch proces. Burgers moeten het idee hebben dat ze mogen meebeslissen, en dus mogen kiezen, om enthousiast te blijven voor de klimaatdoelstelling. Er zijn zeer veel initiatieven gaande op het gebied van duurzame energie die structureel ondersteund kunnen worden. Op de vraag over alternatieve vormen van duurzame energie laat de heer Sakko weten dat deze wellicht niet voldoende zijn in het licht van de CO2 doelstelling. Met zonnepanelen maar ook met kleine warmtepompen (bloksgewijs) kan er veel worden bereikt. Het rapport Energiëtrends 2012 van ECN zet vooral in op energiebesparing. Met besparingsinitiatieven zijn hele grote klappen te maken en die komen niet zomaar van de grond, echter, besparing is minder sexy dan het opwekken van duurzame energie.

De voorzitter dankt de inspreker voor zijn bijdrage. Hij vraagt de commissie of voorliggend concept ontwerp PRS en PRS van voldoende kwaliteit is voor de verdere procedure

De heer Duquesnoy deelt mede dat de SP van mening is dat dit document voldoende kwaliteit heeft voor de verdere procedure.

De heer V.d. Steeg memoreert dat er in het proces tot twee keer toe een voorbereidingsbesluit is genomen. Gedeputeerde Krol lichtte eerder toe dat een VBB in zich heeft dat men voornemens is om iets te schrappen maar dat dit ook de ruimte biedt om draagvlak te creëren in de gemeente Utrecht. Nu is men twee maanden verder. Hij vraagt hoe dat draagvlakproces is opgepakt.

De heer Bekkers brengt het volgende naar voren:

- In voorliggend stuk wordt onvoldoende gemotiveerd waarom het maximum van zonneakkers moet gaan verdwijnen. Het zou goed zijn deze aanpassing te motiveren. Overigens heeft ook GroenLinks twijfels bij dit punt. Hij vraagt of GS hebben overwogen om zones langs infrastructuurassen te reserveren voor deze mogelijkheid; wordt daarvoor het maximum oppervlakte losgelaten? GroenLinks wil de maximumbepaling echter niet voor de gehele provincie loslaten.
- In de vorige vergadering heeft GroenLinks gevraagd of de gedeputeerde in een gesprek met Utrechtse wethouders aan de orde wilde stellen dat, wanneer er wel draagvlak zou zijn voor de locatie Lage Weide, dit snel moet worden gemeld. Alle wethouders in portefeuille moeten aan boord zijn voor de prestatie van 65,5 Mw windenergie. Wellicht is het goed om daarop terug te komen, ook in het verlengde van de vraag van de PvdD. Hij vraagt naar de exacte juridische onderbouwing waar de kwetsbaarheid in de koppeling met de Electriciteitswet nu precies in zit. Met de voorgestelde wijziging komt ook de bescherming van het gebied Lage Weide te vervallen en dat is niet perse nodig. Het ging erom dat de werking van de Electriciteitswet onschadelijk zou worden gemaakt om zo externe afdwinging te ontlopen. Op zijn minst zou het om een potentiële windlocatie moeten gaan. Hier wringt de koppeling tussen ruimtelijke overwegingen en niet ruimtelijk overwegingen. De potentiële locatie zonder meer laten vervallen is volgens GroenLinks een te grote stap.
- PS hebben een motie aangenomen waarin wordt aangegeven dat het stedelijk gebied ook moet bijdragen aan de duurzame opgave. Hij vraagt hoe het college van B&W van Utrecht daar op hebben gereageerd.

De heer El Yassini vindt voorliggend stuk van voldoende kwaliteit. Aangegeven wordt dat de locatie uit de PRS en de PRV wordt geschrapt. De huidige PRV maakt het niet onmogelijk om in Lage Weide windmolens te plaatsen. Nu de locatie uit de PRS en PRS wordt geschrapt, ontstaat er een mogelijkheid om daar andere ruimtelijke ontwikkelingen toe te laten; uiteindelijk blijft er dan geen plek meer voor windmolens over. Is dat een juiste conclusie?

De heer Thonon sluit zich aan bij de vraag van de VVD en de eerste twee vragen van GroenLinks. In de statenbrief staat dat de windenergielocatie Lage Weide wordt geschrapt in PRS en PRV. Hij begrijpt niet waarom de locatie in de PRS moet komen te vervallen. Deze windenergielocatie was ruimtelijk afgewogen en zou daarmee wellicht in de PRS kunnen blijven staan.

In artikel 4.2, verstedelijking landelijk gebied, experimenteerruimte duurzame energie, staat: "Er mag geen verstedelijking plaatsvinden tenzij er experimenteerruimte duurzame energie wordt geboden." Is dit voldoende borging om tegemoet te komen aan de uitspraak van de Raad van State?

De heer Kilic heeft begrepen dat er al voorzien wordt in de nodige Mw windenergie, bv. in Mijdrecht maar ook in Lopik, Houten, Nieuwegein en Vianen. Dat alles levert 40 Mw windenergie op. Dan resteert er nog 25 Mw die elders in de provincie opgewekt moet worden. Als Lage Weide geschrapt wordt, waar gaan GS het restant windenergie dan vandaan halen?

Nu de windmolens er niet in Lage Weide gaan komen, is het wellicht een idee om met Noord-Holland en Flevoland in gesprek te gaan en te onderzoeken of plaatsing van meer windmolens daar mogelijk is.

Spreker heeft begrepen dat er 2,5 ha. Experimenteerruimte wordt geschrapt. Dat zou inhouden dat er 10 ha. zonnepanelen kunnen komen. Is de landschappelijke kwaliteit dan wel gewaarborgd?

Gedeputeerde Krol memoreert dat met PS is afgesproken dat de windenergielocatie Lage Weide in ieder geval niet langer een provinciale afweging zal zijn. Anderen kunnen niet langer een beroep doen op de provinciale overheid om deze locatie tegen de zin van het gemeentebestuur van Utrecht toch door te zetten. Hij constateert dat de commissie in algemene zin datgene ondersteunt dat is afgesproken. Als extra element wordt aandacht gevraagd voor de experimenteerruimte. Dat komt omdat de RvS bij een initiatief rondom Abcoude, om daar een zonneakker te realiseren, gesteld heeft dat genoemd initiatief in strijd is met de PRV. Getracht wordt dit te corrigeren. Over zonneakkers valt zeer veel te zeggen, ook over de ruimtelijke kwaliteit, de impact op het landschap e.d. In Vianen heeft een kippenboer het infinitief genomen, in de buurt van de windmolens, zonnepanelen in een weiland te plaatsen zodat de kippen daaronder kunnen scharrelen. Inmiddels is betrokkene een verklaard tegenstander van de windmolens die daar vlak worden gepositioneerd.

Spreker meent dat de kwetsbaarheid van de Electriciteitswet er nu wel uit is. Die kwetsbaarheid werd ook mede ingegeven doordat Lage Weide in de PRS als een ruimtelijk aanvaardbare locatie werd beschreven. Het is beter in dit geval een ruimtelijk aanvaardbare locatie uit de PRV én uit de PRS te halen. Het gaat hier om binnenstedelijk gebied, dus binnen de rode contour, en daarvoor is de gemeente Utrecht verantwoordelijk en niet de provincie. Dat houdt in dat de gemeente Utrecht in theorie toch nog zou kunnen besluiten de windmolenlocatie Lage Weide te gaan benutten. Overigens verwacht de gedeputeerde niet dat dit daadwerkelijk gaat gebeuren.

De heer El Yassini begrijpt dat, indien de gemeente Utrecht besluit tot een windturbinelocatie op Lage Weide, maar deze wordt uit de PRS/PRV geschrapt, en de gemeente besluit een andere ruimtelijk ontwikkeling toe te laten, daar uiteindelijk nooit meer windmolens kunnen komen.

Dit wordt door gedeputeerde Krol bevestigd. Wanneer de gemeente daar structureel een zonnepanelen park wil vestigen, dan heeft de provincie daarover niets meer te zeggen.

De heer Kilic begrijpt dat de provincie dit niet afdwingt maar de gemeente kan altijd nog besluiten daar een windpark te vestigen. Gedeputeerde Krol beaamt dit. De gemeente heeft de bevoegdheid om binnen haar eigen stedelijk gebied alsnog te besluiten daar een windmolenpark te vestigen.

Mevrouw Hoek begrijpt dat dit andersom wel mogelijk is. De provincie Utrecht kon de stad wel opleggen daar windmolens te plaatsen, maar door de wijziging van PRS/PRV is ingrijpen van de provincie ter zake niet meer mogelijk.

Gedeputeerde Krol bevestigd dit. Wanneer er geen twee voorbereidingsbesluiten zouden zijn genomen en dit proces was niet gestart, dan had de provincie wel kunnen interveniëren op basis van de PRS/PRV en de Electriciteitswet in de richting van de gemeente Utrecht. Uitgebreid is in PS gediscussieerd over het draagvlak voor de locatie Lage Weide. PS wilden niet contra draagvlak deze besluitvorming doorzetten. Om die reden is deze ingewikkelde route gevolgd, teneinde te voorkomen dat de provincie ondanks het ontbreken van draagvlak toch deze locatie had moeten afdwingen. Dat wordt met dit traject voorkomen.

Afgesproken is dat één keer per jaar wordt bezien hoe de provincie er wat betreft windenergie voor staat. Afgesproken is dat er in de provincie Utrecht 65,5 Mw windenergie wordt opgewekt. Dat is de laagste hoeveelheid van alle provincies in Nederland. Het gaat vooralsnog om de volgende locaties:

- Lopik 6 Mw
- Ronde Venen 3 Mw
- Houten 6 Mw
- Nieuwegein 13 Mw voorzien in 2014
- Vianen 6-10,2 Mw.

Voorts zijn er ontwikkelingen gaande in Amersfoort en in restlocaties te Houten en in Rijnenburg.

Alles bij elkaar levert dit een capaciteit op tussen de 64 en 74,2 Mw windenergie in de provincie Utrecht. Daarmee kan de provincie voldoen aan de afspraken die in het Energieakkoord zijn gemaakt. Mocht in de komende jaren blijken, dat er toch onvoldoende windenergie wordt geproduceerd, dan is het niet ondenkbaar dat een nieuw college van GS andere afspraken moet gaan maken.

Uitgebreid heeft de gedeputeerde gesproken met het nieuwe gemeentebestuur van Utrecht. De conclusie was dat de besluitvorming over Lage Weide definitief is. Voorzichtig wordt rondgekeken naar alternatieven in het stedelijk gebied van Utrecht, inclusief Rijnenburg, maar dat heeft nog niets concreets opgeleverd. In het eerste gesprek met het gemeentebestuur van Utrecht heeft spreker gezegd dat hij de besluitvorming over Lage Weide respecteert maar dat de gemeente Utrecht daarmee nog niet van de discussie af is. Dat wordt zo ook uitgedragen naar andere gemeenten waar dit speelt, bv. Houten en Vianen. Gedeputeerde Krol heeft een grote groep mensen op bezoek gehad die met klem hebben gevraagd om in Vianen vooral geen windenergie mogelijk te maken.

Voorts deelt hij mede dat windenergie niet te verhandelen valt. De 65 Mw windenergie die in Utrecht moet worden opgewekt, is niet naar Noord-Holland of Flevoland te transporteren

De heer El Yassini begrijpt dat GS windenergielocaties mogelijk moet maken. Hij vraagt of het ministerie niet flexibel is waar het gaat om de opwekking van duurzame energie op andere wijzen.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat het ministerie van EZ en de partners energieakkoordafspraken hebben gemaakt. Wil men echt iets doen aan CO2 reductie en duurzaamheid, dan moet heel snel de bestaande woningvoorraad worden aangepakt. Energie opwekken is mooi en belangrijk maar energie besparen is vele malen effectiever. De provincie Utrecht heeft dienaangaande een belangrijke rol maar energiebesparing helpt niet om de afspraak van 65,5 Mw windenergie te realiseren. Wanneer de provincie Utrecht die verantwoordelijkheid niet oppakt, dan zal de rijksoverheid dat overnemen. Op dat moment kan de provincie geen eigen afweging meer maken wat betreft de locaties. De provincie heeft er veel belang bij de regie in eigen hand te houden omdat dat meer ruimte geeft om afgewogen besluiten te nemen.

De heer Thonon sluit zich aan bij de laatste woorden van gedeputeerde Krol. Hij begrijpt dat gedeputeerde Krol er geen voorstander van is om de locatie uit de PRV te schrappen en deze in de PRS te handhaven. De vraag is of iemand zich er in dat geval op kan beroepen om de provincie toch tot een PIP te dwingen. Wanneer de locatie uit de PRS moet, zodat niemand zich daar meer op kan beroepen, dan kan D66 zich daar in vinden zij het met vermelding van een ster of een andere aanduiding voor een windmolenlocatie op de kaart. Echter, als dat niet nodig is, dan kan deze locatie toch in de PRS blijven staan?

Gedeputeerde Krol antwoordt dat mensen zich kunnen beroepen op het zelfbindende karakter van de PRS, nl. dat deze locatie in de PRS als ruimtelijk aanvaardbaar is benoemd. Om dit goed te regelen, moet de locatie ook uit PRS en PRV komen te vervallen. Bij de locatie Lage Weide zal geen ster worden geplaatst. Hij is bereid na te denken over de suggestie om een andere aanduiding op te nemen, maar hij vermoedt dat ook dat niet mogelijk is.

De heer Ubaghs laat weten dat zijn fractie het verzet tegen windenergie zal staken, wanneer de gedeputeerde garandeert dat er geen windmolens komen maar de gebieden daarvoor wel geschikt maakt.

Gedeputeerde Krol neemt dit voor kennisgeving aan.

De heer Thonon komt terug op zijn suggestie ten aanzien van de vermelding van een sterretje bij een potentiële windmolenlocatie. Er zijn twee locaties die eerder ruimtelijk zijn afgewogen en aanvaardbaar zijn geacht, nl. Breukelen en Baambrugge. Deze staan met een sterretje op de kaart als potentiële windmolenlocatie.

Mocht daarvoor draagvlak bij het lokale bestuur ontstaan, dan kan er medewerking worden verleend aan de plaatsing van windmolens. Dat is toch hetzelfde als voor de stad Utrecht?

De heer El Yassini wijst erop dat de bewoners op dit moment zekerheid nodig hebben. Mensen zijn bang dat windmolens een negatief effect zullen hebben op hun leefomgeving en zij hebben de gemeenteraad voor een groot deel meegekregen. De mensen horen nu dat deze locatie volledig wordt geschrapt; er komt zelfs geen aanduiding van een sterretje. In de gemeenteraad van Utrecht is geen draagvlak voor windmolens. Mocht de gemeente in de toekomst toch besluiten een windmolenlocatie te benutten, dan kan dat altijd binnen de rode contour. Door het niet opnemen van een sterretje, krijgen bewoners de zekerheid dat de provincie deze locatie definitief heeft geschrapt. Hij vindt dat een uitstekende oplossing en een duidelijk signaal richting omwonenden.

De heer Bekkers vraagt om een schriftelijke informatie waar het probleem rond de Elektriciteitswet ligt. PS vinden Lage Weide een geschikte windmolenlocatie maar in de gemeente Utrecht is daarvoor geen draagvlak. Er ligt ook een coalitieakkoord en dat betekent z.i. dat deze locatie niet zomaar kan verdwijnen. Zodra er wel draagvlak voor ontstaat, kan deze locatie worden benut. Het moet wel heel vast staan dat de Elektriciteitswet dienaangaande een probleem oplevert, om deze potentiële windlocatie uit de PRS/PRV te schrappen.

Mevrouw Hoek benadrukt dat er al jarenlang geprotesteerd wordt tegen de windmolenlocatie Breukelen/Nieuwer ter Aa. Daar zal nooit draagvlak voor ontstaan. Zij pleit er met klem voor deze ster weg te halen om zekerheid te bieden aan bewoners.

De heer Kilic vraagt om in de schriftelijke beantwoording van vragen van GroenLinks ook mee te nemen welke windenergielocaties al geaccordeerd zijn, hoeveel Mw er kan worden opgewekt en wat de verwachtingen zijn.

Gedeputeerde Krol zegt schriftelijke beantwoording van voornoemde vragen toe. Hij zal PS breed informeren over de actuele stand van zaken windmolenlocaties in de provincie Utrecht, ook in relatie met de Electriciteitswet.

De voorzitter constateert dat de commissie van oordeel is dat het concept ontwerp PRS voldoende kwaliteit heeft om naar buiten te gaan. Er zijn daarnaast inhoudelijke suggesties meegegeven voor het vervolgproces. Gedeputeerde Krol heeft voorts toegezegd dat hij schriftelijk zal terugkomen op een aantal vragen.

Aan verslag toegevoegd: toegezegde nadere informatie van gedeputeerde:

Achtergrond informatie stand van zaken windenergie, juni 2014

Productie In MW

Alleen projecten opgenomen welke minimaal positief ontvangen zijn door colleges van B&W. Andere ons bekende initiatieven in voorbereiding of door B&W afgewezen voorstellen zijn niet opgenomen.

Gerealiseerd : 15

Lopik	6	
De Ronde Venen		3
Houten	6	

In bouwfase / einde RO-procedure:

Nieuwegein	13	(start bouw voorzien in 2014)
------------	----	-------------------------------

Start procedure bestemmingsplan

Vianen	6 tot 10,2	(bestemmingsplan in ontwerp ter inzage vanaf 18 juni)
--------	------------	---

Initiatieven in ontwikkeling

Amersfoort	12	(2x4=8 turbines=24 MW: Hoevelaken en De Isselt; besluitvorming 2015)
------------	----	--

(ivm onzekerheden gerekend met 4 turbines = 12 MW)

“resterend” opgenomen in PRV : 18 tot 24

Houten ARK 9 tot 12 (tevens opgenomen in gemeentelijke structuurvisie)

Rijnsburg 9 tot 12 (tevens gemeentelijke zoeklocatie)

Totaal : 64 tot 74,2 MW

Opmerking Amersfoort :

Het betreft hier lokale initiatieven van bewoners en bedrijfsleven, procesmatig en inhoudelijk ondersteund door betrokken overheden, maar nog niet voorgelegd ter besluitvorming aan de gemeenteraad. In geval van Hoevelaken (knooppunt snelwegen) is samenwerking nodig met Rijkswaterstaat.

10. Statenbrief voortgang samenwerking Groene Hart

De heer Joustra constateert dat er in dit stuk sterk wordt ingezet op waterrecreatie. Hij vraagt of een en ander betrekking heeft op mensen uit de Amsterdamse binnenstad met sloepen of gaat het hier om een algemeen belang? Wat betreft coördinatie en regie op communicatie is in de begroting € 90.000 opgenomen en besteed. Hij vraagt om hoeveel fte het gaat.

De heer Van Oosterom leest dat slechts 25% van de landschapelementen is gerealiseerd. De regeling voor kleine landschapelementen is inmiddels afgeschaft. De vraag is of dat wel verstandig is. De maatregelen voor bodemdaling en het stimuleren van de landbouw blijven wat achter. De vraag is hoe dat kan worden versneld. Het CDA weet dat de drie provincies goed samenwerken inzake het dossier het Groene Hart. Echter, de vraag is wel of dat ook in de gemeente Woerden bekend is. Deze gemeente vindt het bv. jammer dat de fusie tussen de provincies niet doorgaat en ze niet naar Zuid-Holland kan overgaan. Het is belangrijk dat de goede samenwerking tussen de provincies ter zake goed wordt gecommuniceerd.

De heer V.d. Lagemaat merkt op dat het totale programma van het Groene Hart in 2013 werd afgesloten met een overschot van € 297.000 euro. De stuurgroep heeft besloten om € 250.000 euro te besteden aan de proefboerderij Zegveld. De SGP heeft daar niets op tegen maar de vraag is wel of dit het budgetrecht van PS raakt.

De heer Duquesnoy constateert eveneens dat er in 2013 nogal wat geld over was. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat vele projecten bij de planning achterlopen. Wanneer het resterende geld voor de proefboerderij Zegveld wordt aangewend, is het niet meer beschikbaar voor andere projecten. Hij vraagt hoe dat zit.

De heer Bekkers memoreert dat bij de vaststelling van de PRS, de polder Wulverhorst niet als bedrijventerrein is bestemd. Afgesproken is dat de gemeente Woerden een ander terrein kan kandideren wanneer er behoefte aan bedrijventerrein is. Hij heeft gehoord dat de gemeente nu zijn oog heeft laten vallen op een gebied in de waardevolle Oude Rijn zone. GroenLinks betwijfelt of dat wel een goede plek is voor een bedrijventerrein. Als dat inderdaad het geval is, dan vraagt hij wat de gedeputeerde gaat doen om de gemeente Woerden te wijzen op een meer logische plek voor een bedrijventerrein.

De heer Boerkamp las dit stuk vooral als een inventarisatie met veel constatering o.a. op het gebied van waterrecreatie. Hij miste daarin het perspectief. Zo wordt aangegeven dat de beperkingen in vaarroutes zijn opgeheven en dat de grote steden met uitzondering van Utrecht direct en veilig via het water verbonden zijn. Betekent dit nog iets voor Utrecht? Wordt Utrecht in die samenwerking betrokken? Dergelijke items komen in deze rapportage niet voor en dat roept dan weer vragen op. Voorts brengt hij het volgende naar voren:

- Wie pakt de promotie van de waterrecreatie op?
- Het project de Groene Ruggengraat is door het rijk afgeblazen. Zijn er nog onderdelen die elders aandacht verdienen in de afronding? Zo las hij dat het eerste deel van het Waterliniep pad in 2011 is afgerond. Een eerste deel suggereert dat er ook een tweede deel is. Wordt dat nog opgepakt?
- In de rapportage staan veel kwalificaties als “behoorlijk”, “aardig” maar deze zijn nogal nietszeggend en weinig SMART.

De heer De Heer brengt het volgende naar voren:

- Hoe wordt in het Groene Hart beleid ingespeeld op de Europese dimensies en de nieuwe kaders van Europa? Het gaat dan om het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid met de vergroeningsmaatregelen. Blijft de Interreg aanpak bestaan en wat zijn de gevolgen van de vernieuwing van LEADER? Is het nodig in de volgende periode in het Groene Hart een LEADER regio te hebben? Hoe nadelig is het dat Zuid Holland in de afgelopen periode haar LEADER regio heeft geschrapt, met bijbehorende cofinanciering?
- Kwaliteitsborging: de Rekenkamer had vooral kritiek op de verschillen tussen de kwaliteitsborging. Het kwaliteitsteam is geschrapt, de kwaliteitsatlas bleek onvoldoende bruikbaar en er is nog geen nieuw gezamenlijk instrument. Wanneer is de nieuwe gezamenlijke aanpak gereed?
- Groene Ruggengraat: aangegeven wordt dat de moerasverbinding tussen de Randmeren en de Nieuwkoopse Plassen is geschrapt. Daarmee zijn de ambities van de provincies niet onder water verdwenen. De Groene Ruggengraat kan op verschillende manieren worden gerealiseerd, bv. door een kwaliteitsslag op het boerenland zoals in de BovenLanden en in Wilnis/Vinkeveen wordt gedaan. Zitten de ambities voor de Groene Ruggengraat nog wel in het Groene Hart beleid?
- Aangegeven wordt dat het niet wil vlotten met de aanleg van nieuwe legakkers. Is het wijs nieuwe legakkers aan te leggen? Kan het geld niet beter worden besteed aan achterstallig onderhoud van de bestaande legakkers, zoals bij de Vinkeveense Plassen?

Mevrouw Blom dankt voor deze rapportages. Zij heeft daar vorig jaar om gevraagd om zo wat uitvoeriger van gedachten te kunnen wisselen over het Groene Hart, de ambities en hoe deze het beste kunnen worden gerealiseerd. Zij sluit zich aan bij de opmerkingen van D66 en de ChristenUnie. Wat haar betreft is de kern van de zaak wat wil men met de kwaliteit van het Groene Hart en hoe dat kan bereikt. De PvdA ziet graag een groen hart. Het gaat hier om een nationaal landschap, dus de kwaliteit van dit gebied staat buiten kijf. Die kwaliteit moet behouden blijven en verder worden ontwikkeld. Hoe denkt de stuurgroep dat te bereiken? Naar voren komt dat de kwaliteitsatlas ter discussie staat. De vraag is dan wel welk ander instrument er is. Zij memoreert dat PS het bij de behandeling van de PRS en de PRV eens waren en voor kwaliteit van het Groene Hart hebben gekozen. Het feit dat ontwikkelingen soms vertragen, werkt daar wel aan mee. Dat geldt ook voor de stagnatie in de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Er is zelfs overcapaciteit aan bedrijventerreinen. De PvdA vindt het belangrijk dat dit door de provincie wervender wordt uitgedragen. Dat zou nog beter gemonitord moeten worden. Zij stelt voor daarover als PS een duidelijke uitspraak te doen.

Mevrouw Hoek laat weten dat 50PLUS zich achter deze rapportages kan scharen. Een ieder moet heel zuinig zijn op het Groene Hart, juist omdat dit van alle kanten wordt bedreigd. Steeds weer gaan er kleine stukjes verloren, net als bij de Loosdrechtse Plassen en het Vechtstreekgebied. Het Groene Hart is een overloopgebied voor de bewoners uit de grote steden en ook in die zin van zeer grote waarde.

De voorzitter wijst erop dat er op 25 september een interprovinciaal werkbezoek in het kader van het Groene Hart wordt georganiseerd.

Gedeputeerde Krol komt terug op de vragen over waterrecreatie, ook in relatie tot de provincie Utrecht. Waterrecreatie is de ultieme kans om het Groene Hart meer in het zicht te brengen en meer toegankelijk te maken. Dat geldt zeker ook voor de aansluiting met Utrecht. Het bedrag van € 90.000 voor communicatie heeft betrekking op 0,7 fte communicatieadviseur voor het Groene Hart en ingehuurde capaciteit voor communicatie.

Het CDA is bezorgd over het verdwijnen van de kleine landschapelementenregeling. Deze regeling is inmiddels opgenomen in de SNL en is wat hem betreft een goede vervanging van de KLE regeling. Het CDA vroeg ook aandacht voor de landbouw en de uitspraken van de gemeente Woerden over de fusie van de provincies. Wat hem betreft is het een achterhaalde gedachte dat door het verleggen van grenzen een probleem anders zou kunnen worden aangepakt. De gemeente Woerden zal worden uitgelegd dat er al lang en intensief door de drie provincies op Groene Hart niveau wordt samengewerkt en dat het verleggen van grenzen geen oplossing is.

Op de vraag van de SGP over het budgetrecht van PS antwoordt de gedeputeerde dat PS een bijdrage aan het programmabureau Groene Hart geven, nl. € 250.000 euro. Dat is niet verder in aparte budgetten onderver-

deeld. Wanneer het programmabureau minder mensen inhuurt en er op kosten wordt bespaard zodat er ruimte ontstaat om extra bij te dragen aan de proefboerderij, dan past dat in de brede beslissing van PS om één bedrag aan het programmabureau beschikbaar te stellen. Toch zal hij voor alle zekerheid nagaan of zijn antwoord op de vraag van de SGP correct is.

GroenLinks stelde een vraag over Wulverhorst. PS hebben GS opdracht gegeven, bij het schrappen van de locatie Wulverhorst, een nieuwe locatie voor een bedrijventerrein te zoeken. De gesprekken met Woerden gaan over enkele locaties, o.a. in het werklint Bodegraven/Woerden. Dat gaat inderdaad om de Oude Rijn zone. Op 17 juli heeft hij een gesprek met Zuid Holland, Bodegraven en Woerden over de daar door de gemeente Woerden gewenste alternatieve locatie. De adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit van Utrecht en Zuid-Holland zijn overigens niet bijzonder enthousiast over deze locatie, omdat dit ontsluitingstechnisch en landschappelijke bezwaren oplevert. GS hebben de opdracht een alternatief te zoeken voor Wulverhorst. Daar wordt aan gewerkt maar de discussie hierover is beslist nog niet afgerond. Het gaat hier om een complexe zaak.

De beide gedeputeerden van Utrecht en Zuid-Holland trekken in dit dossier gezamenlijk op. Zuid-Holland heeft uitgesproken dat het niet mag uitmaken of Woerden in Zuid-Holland of in Utrecht ligt: de gemeente krijgt met dezelfde strikte ruimtelijke ordening te maken.

De heer Bekkers meent dat de opgave pas realiteit wordt, wanneer de behoefte aan een bedrijventerrein daadwerkelijk wordt aangetoond en het binnen bestaande bedrijventerreinen niet kan worden opgevangen. Pas op dat moment dienen GS een alternatieve locatie aan te bieden. Wellicht kan Woerden worden duidelijk gemaakt dat het niet de bedoeling is het ene cultuurhistorisch waardevolle gebied te sparen om het volgende waardevolle gebied op te offeren.

Gedeputeerde Krol benadrukt dat hij zijn standpunt over de locatie in het werklint Bodegraven/Woerden laat afhangen van het gesprek dat op 17 juli zal plaatsvinden.

Op de vraag van D66 over de promotie van waterrecreatie, licht de gedeputeerde toe dat de waterrecreatieve kant van het Groene Hart erg interessant is, met name voor ondernemers. De gedachte is dat ondernemers het promotiebeleid mede willen financieren, samen met de drie Groene Hart provincies. Er wordt van uitgegaan dat de samenleving bereid is breed te participeren in de promotie.

Verschillende opmerkingen zijn er over de Groene Ruggengraat gemaakt. De Groene Ruggengraat was een zgn. robuuste verbindingszone, echter, in de optiek van het Kabinet bestaan deze zones niet meer. Er zijn destijds besluiten in gang gezet van Groot Mijdrecht Noord, Groot Wilnis/Vinkeveen tot het natuurondernemerschap van agrariërs in de Bovenlanden. Deze passen heel goed in de stapstenen strategie. Die gebiedsontwikkelingen leiden er toe dat de natte natuur verbinding meer kwaliteit krijgt dan wanneer daar niets aan zou worden gedaan.

Op de vragen van de ChristenUnie antwoordt de gedeputeerde dat men bezig is met de nieuwe LEADER. Zuid-Holland heeft zijn LEADER inderdaad geschrapt. De provincie Utrecht gaat er van uit dat er in deze provincie twee of drie LEADER gebieden komen, mogelijk één in het Utrechtse deel van het Groene Hart. Echter, die discussie moet nog met de gebieden worden gevoerd. Over het nieuwe Interreg kan hij niet veel melden. Het is juist dat het nieuwe GLB een belangrijke rol speelt. Vergroening, met name in de landbouwsector, heeft zeker effecten op het Groene Hart.

Diverse fracties benadrukten dat het Groene Hart vooral groen moet blijven, ook omdat het een nationaal landschap is. Spreker is voorzitter van de vereniging van Nationale Landschappen maar in Den Haag wordt beperkt belang gehecht aan de nationale landschappen. Tegelijkertijd is het Groene Hart geen museum. Er wonen en werken een paar miljoen mensen in het Groene Hart. Er zijn steden, agrarische ondernemers en bedrijventerreinen met vele activiteiten. Het is een illusie te denken dat er niets gebeurt in het Groene Hart. Er gebeurt daar van alles. Er zullen altijd beperkt ontwikkelingen in het Groene Hart nodig zijn, echter, de vraag is hoe worden met name de economische activiteiten zodanig gericht dat de kwaliteit van het Groene Hart niet verslechtert maar het liefst versterkt en verbetert. Dat is de uitdaging van de Groene Hart opgave. Ooit was er een werkgroep opgericht voor het opstellen van de voorloper Groene Hart. Hij heeft ervaren dat Noord-Holland en Zuid-Holland het niet eenvoudig vinden om hetzelfde over het Groene Hart op te schrijven. Met de nodige moeite is het Groene Hart bv. vermeld in de nieuwe visie op ruimte en mobiliteit van Zuid-Holland. Het vraagt permanente aandacht om alle provincies aan te spreken op de gezamenlijke activiteiten in het Groene Hart.

Op de vraag over de legakkers, antwoordt de gedeputeerde dat de ChristenUnie gelijk heeft door te stellen dat het budget het best voor achterstallig onderhoud van de legakkers kan worden ingezet. De vraag is of de legakkers met aangepast RO-beleid in stand kunnen worden gehouden.

Mevrouw Blom staat op het standpunt dat het Groene Hart groen moet blijven, niet alleen uit traditie maar ook met het oog op ontwikkeling. Dat kan nu ook gemakkelijker dan in het verleden, gelet op de overcapaciteit van bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Er behoeft dus niet op groene locaties te worden gebouwd omdat er elders geschikte terreinen voorhanden zijn. Voorts vroeg zij dienaangaande om een duidelijke uitspraak van PS. Ook zouden PS wat de PvdA betreft moeten uitspreken dat er instrumenten komen om de kwaliteit van het Groene Hart te kunnen versterken. Dat vraagt om een brede en goede samenwerking tussen de betrokken provincies.

Gedeputeerde Krol memoreert dat er destijds een interprovinciale bijeenkomst in Alphen over het Groene Hart heeft plaatsgevonden maar daar was de toon niet bijzonder positief. Hij is het eens met mevrouw Blom dat het zaak is dat de drie provincies en hun Provinciale Staten weer eens gezamenlijk naar de aanpak in het Groene Hart kijken en naar de kwaliteitsinstrumenten die daarbij passen. Ruimtelijk gezien is de grote leegstand in kantoren- en bedrijvenlocaties een voordeel. Echter, de mogelijkheden die er vroeger waren zijn er niet meer, nl. de ontwikkeling van groen met rode opgaven financieren. Dat betekent dat groen niet ontwikkeld wordt of dat de samenleving en de overheid bereid zijn dienaangaande verantwoordelijkheid te nemen. Veel verdienmogelijkheden zijn in de huidige economie weggefallen en daardoor ontstaat er een nieuwe vraag richting overheid terwijl de overheid beperkt is in zijn financiële mogelijkheden. Wellicht moet een overheid toch weer een grotere rol gaan krijgen in de sanering van verpauperde bedrijventerreinen of woonwijken. Hij komt steeds meer tot de overtuiging dat het vertrek van de overheid uit het fysieke domein op dit moment niet door de samenleving kan worden opgevangen. Mogelijk genereert dit weer een nieuwe vraag richting overheid, met name in de gebiedontwikkelingsvraagstukken in het Groene Hart.

Mevrouw Blom is het grotendeels eens met deze laatste uitspraken van de gedeputeerde. Dat vraagt om een goede discussie. Nogmaals geeft zij aan dat een hoge kwaliteit van het Groene Hart in positieve zin wordt beïnvloed door onderdelen van de crisis, bv. stagnatie in de bevolkingsgroei en overcapaciteit kantoren- en bedrijvenlocaties.

Zij doet een oproep om eerst als PS van Utrecht na te denken over de instrumenten die nodig zijn om verdere kwaliteitsverbetering van het Groene Hart mogelijk te maken. In het verleden is er veel over het Groene Hart gesproken maar werd er weinig ondernomen. Het is nu tijd voor een actieve inzet.

De heer De Heer wijst erop dat er aan vergroeningsmaatregelen geld gekoppeld is. Onderzocht kan worden of met het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid voor vergroening iets in gang kan worden gezet wat ten goede komt aan het Groene Hart.

De heer Van Oosterom merkt op dat zijn fractie zich nader zal beraden over het laatste deel van de beantwoording door gedeputeerde Krol. De vraag is of er in het Groene Hart nog meer moet worden ondernomen of gaat het er juist om de voortgang van het proces te bespoedigen. Er wordt al heel veel gedaan. In 2012 is er bv. intensief gesproken over het tegengaan van bodemdaling, onder water drainage e.d. echter, nu hoort hij heel weinig over de voortgang van dat proces.

Gedeputeerde Krol is het ermee eens dat nadere discussie wenselijk is. Hij neemt die oproep van mevrouw Blom mee en zal daar op terugkomen, ook over de instrumenten die voor de versterking van de kwaliteit van het Groene Hart kunnen worden ingezet.

De voorzitter rondt de discussie over dit agendapunt af.

11. Ingekomen brief over varkensstal in Doorn

Dit onderwerp is op verzoek van de PvdA geagendeerd.

Mevrouw Blom tekent hierbij aan dat het niet om een megastal gaat, volgens de definitie van de provincie Utrecht. Haar schriftelijke vragen zijn door provinciale ambtenaren beantwoord maar dat riep weer nieuwe

vragen op. Ambtelijk is aangegeven dat er aan de rand van een natuurgebied, tevens een nationaal park en nationaal landschap met mooie kastelen, een varkensstal wordt gebouwd die in feite door niemand gewenst wordt, met uitzondering van de agrariër zelf.

De gemeenteraad, inclusief de CDA-fractie, in Utrechtse Heuvelrug vindt de bouw van deze stal op die locatie ongewenst maar de conclusie was dat het niet anders kon, dus wordt er toch een Omgevingsvergunning afgegeven. Het betreft hier een biologische varkenshouderij en die wordt niet als intensieve veehouderij aangemerkt. Zij vraagt of kan worden voorkomen dat een varkensstal op een dergelijk mooie locatie wordt gebouwd, temeer daar de gemeente die ook niet wil.

PS en GS hebben destijds uitgesproken dat de intensieve veehouderij, nl. de niet grondgebonden landbouw, in bepaalde delen van de provincie Utrecht wordt toegestaan maar niet in een mooi gebied waarvan hier sprake is. Zij heeft foto's laten verspreiden om te laten zien hoe mooi het gebied is. Het gebied heeft grote landschappelijke schoonheid en daar zullen een trekvogelpad en een fietspad worden aangelegd.

Concreet is haar vraag of de bouw van deze varkensstal kan worden voorkomen.

De heer Van der Steeg sluit zich aan bij de vragen van de PvdA. Uit informatie is hem gebleken dat het hier gaat om een fait accompli omdat vergunningen zijn verleend en er geen juridische weigeringsgrond is voor de vergunningverlening. Bij de tot stand koming van het bestemmingsplan Buitengebied Doorn is in overeenstemming gehandeld met de PRS van 2009 en de beleidsneutrale omzetting van het toenmalige streekplan. Uit de informatie begrijpt hij ook dat deze stal, wegens een definitieverschil over het begrip "intensief", wel kan gaan schuren met de huidige PRS. Hij vraagt of dat juist is. Zo ja, in hoeverre zijn de gemeentelijke bestemmingsplan PRS proof en hoe wordt dat proces geborgd? Kan dit een precedentwerking hebben in andere gemeentelijke bestemmingsplannen?

De heer V.d. Lagemaat begrijpt dat niet iedereen een varkensstal op die locatie wenselijk vindt. Tegelijkertijd begrijpt hij niet waarom de discussie in provinciaal verband wordt gevoerd. Immers, de varkensstal past in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is getoetst aan de destijds geldende provinciale verordening en het streekplan. De provincie heeft toen geen bezwaar ingediend. Onlangs is er een MB vergunning aangevraagd en opnieuw zijn er geen bezwaren ingediend. Het is zelfs niet aan de raad maar aan het college van B&W om al dan niet een vergunning te verstrekken. Die vergunning moet ook verstrekt worden omdat het past in het bestemmingsplan. Op dat moment houdt de discussie op. Wil de gemeente die stal uiteindelijk toch niet, dan zal de geldbuidel moeten worden getrokken en moet de betrokken agrariër schadeloos worden gesteld. Dat gaat niet PS aan, maar de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw Blom onderkent dat PS niet gaan over de vraag of deze stal er wel of niet komt. Waar het om gaat is de vraag: willen PS dat er varkensstallen komen op hele mooie plaatsen? Kennelijk kon dit via de vorige regelgeving niet worden tegengehouden. Uit het antwoord op haar vragen blijkt dat het nog maar de vraag is of dit op grond van de huidige PRS/PRV kan worden tegengehouden. Daar gaat haar vraag om.

De heer V.d. Lagemaat benadrukt dat bestemmingsplannen rechtskracht hebben. Op dit moment valt daar niets aan te doen.

De heer Westerlaken constateert evenals de SGP dat een en ander keurig volgens procedure is verlopen en afgehandeld. Wanneer deze stal voor 1000 varkens voorzien was van luchtbewassing, zou dat dan een ander licht op de zaak werpen? Er is geen discussie over het feit dat een stal met 1000 varkens niet als een megastal kan worden betiteld. Wel doet de vraag zich voor wat nu wenselijk is. Los daarvan heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug correct gehandeld.

De heer Joustra begrijpt dat genoemde locatie eerst een maisveldje was. Het boerderijtje ligt achter een bomenrij. Zou het college ervoor kunnen zorgen dat de stal aan de andere kant van de bomenrij wordt gebouwd?

Mevrouw Broere vraagt of de mogelijkheid bestaat dat die 1000 varkens allemaal tegelijk buiten gaan lopen. Dat maakt toch wel een groot verschil.

Gedeputeerde Krol deelt mede dat het bestemmingsplan 1 ha. agrarisch bouwblok mogelijk heeft gemaakt. Verplaatsing door de provincie is daardoor niet mogelijk; dat zou dan op de weg van de gemeente liggen. De

gemeente heeft dat nooit gedaan. Het bestemmingsplan was op dat moment niet in strijd met de provinciale regelgeving. Daardoor is er een gebonden beschikking ontstaan en dat betekent dat het college van B&W van Utrechtse Heuvelrug niet anders kan dan het verlenen van een Omgevingsvergunning. Er is geen ander instrument om dit te weigeren. Het is juist dat deze discussie niet in de provincie maar in de gemeente thuis hoort. Wanneer de gemeente na een paar jaar was teruggekomen op dat agrarisch bouwblok in het bestemmingsplan, dan had de gemeente een voorbereidingsbesluit kunnen nemen en een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding moeten verklaren. Wanneer de gemeente de planschade voor zijn rekening had genomen, had het bouwblok kunnen verdwijnen. Dat alles is echter niet gebeurd en wat hem betreft eindigt daarmee de discussie. Overigens is een biologische stal op zich niet verkeerd. Het lastige vanuit stikstofperspectief is dat de dieren beter in een stal met luchtbewasser kunnen worden gehuisvest, echter, uit biologisch perspectief is dat weer ongewenst.

Mevrouw Blom memoreert dat gedeputeerde Krol destijds heeft uitgesproken dat intensieve veehouderij slechts in bepaalde delen van de provincie is toegestaan en niet in landschappelijk waardevolle gebieden of langs natuurgebieden. Daar hoort de intensieve veehouderij niet thuis. Nu gaat het om een biologische veehouderij en geen intensieve veehouderij. Spreekster noemt dat “apart”. Zij aanvaardt dat er aan de varkensstal te Doorn niets meer te doen valt. Haar vraag is of zij ervan verzekerd is dat er niet op allerlei andere mooie plekken in de provincie Utrecht een soort van intensieve veehouderij kan gaan ontstaan.

De heer V.d. Steeg heeft ambtelijke informatie ontvangen en daarin staat “dat dit waarschijnlijk onder de huidige PRS wel zou schuren.” Hij vraagt dienaangaande om een duidelijke uitspraak van de gedeputeerde. Is deze stal anno 2014 100% PRS/PRV proof?

Gedeputeerde Krol antwoordt dat, wanneer er vandaag een nieuw bestemmingsplan zou worden gemaakt waarin deze ontwikkeling zou worden geïntroduceerd, dit niet zou passen in de huidige PRS/PRV en door de provincie zou worden tegengehouden, omdat deze voorziening als intensieve veehouderij wordt beschouwd. Spreker stelt dat de rechtszekerheid van deze ondernemer niet ter discussie staat, daar het bestemmingsplan al getoetst is in een eerdere fase aan een eerdere versie van PRS/PRV.

De heer V.d. Steeg vraagt of er nog meer bestemmingsplannen zijn die niet PRS/PRV proof anno 2014 zijn. Hoe wordt dat geborgd en bewaakt?

Gedeputeerde Krol memoreert dat in de PRV dwingende voorwaarden worden opgenomen om de bestemmingsplannen binnen twee jaar aan te passen. Het kan altijd voorkomen dat er gedurende die twee jaar een strijdigheid gaat ontstaan met de PRS/PRV die binnen die twee jaar moet worden opgelost. Op deze wijze worden oude bestemmingsplannen met het nieuwe beleid steeds weer geactualiseerd. Niet uitgesloten kan worden dat er gedurende 2 jaar rechtsgeldige bestemmingsplannen zijn die ontwikkelingen in zich hebben die in feite niet wenselijk zijn.

Mevrouw Blom constateert dat de gedeputeerde in zijn uitlatingen veel stilliger is dan de schriftelijke antwoorden van ambtenaren die nog al wat onzekerheden bevatten. Zij zal die onzekerheden markeren en alsnog aan de gedeputeerde voorleggen met de vraag of van bepaalde zekerheden kan worden uitgegaan.

De voorzitter rondt de discussie af.

12. Statenvoorstel waterverordening waterschap Rivierenland

De voorzitter constateert dat niemand gebruik heeft gemaakt van de schriftelijke vragenronde. Voorliggend voorstel kan als sterstuk aan PS worden gepresenteerd.

13. Statenbrief stand van zaken programma Recreatie om de stad

Deze brief is op verzoek van de PvdA geagendeerd. Er is nu te weinig tijd om deze brief te bespreken. Afgesproken wordt dat de PvdA schriftelijke vragen zal stellen en aan de hand van de antwoorden zal beoordelen of alsnog behandeling nodig in de commissievergadering van september.

14. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden.

- 14.1 Statenbrief verslag werkbezoek gedeputeerde Krol naar Emscher Park*
- 14.2 Statenbrief rapportage ecologisch onderzoek 2013*
- 14.3 Statenbrief ontwerp Natuurbeheerplan 2015*
- 14.4 Statenbrief motie voorkomen is beter dan genezen*
- 14.5 Statenbrief motie gans en Schiphol*
- 14.6 Memo en antwoord brief aan Ministerie van I&M vangacties ganzen rondom Schiphol*
- 14.7 Statenbrief ontwerp inpasingsplan Grebbelinielandschap*
- 14.8 Statenbrief ontwikkelingsperspectief recreatiezone*
- 14.9 statenbrief uitvoeringsprogramma Drinkwater 2014-2021*
- 14.10 Bestuurlijke samenvatting centraal en west Nederland drinkwatervoorziening*
- 14.11 De heer Van Vliet uit Abcoude inzake bezwaar locatie windturbines provincie Utrecht*
- 14.12 Statenbrief gans, vos en IPO*

15. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter deze vergadering.